

Sygn. akt I CZ 50/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z wniosku T. S.
przy uczestnictwie M. J.
o dział spadku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 19 czerwca 2013 r.,
zażalenia uczestnika na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 21 lutego 2013 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 21 lutego 2013 roku, Sąd Okręgowy w W. odrzucił, na podstawie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 519¹ § 4 ustęp 4 k.p.c., skargę kasacyjną wniesioną przez uczestnika M. J. od postanowienia tego Sądu z dnia 14 sierpnia 2012 r., oddalającego apelację uczestnika od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego z dnia 5 stycznia 2012 r. ustalającego, że rozporządzenie spadkodawcy Z. Z. J., zawarte w testamencie notarialnym, sporządzonym przez notariusza H. D. S. w dniu 21 grudnia 2004 roku, stanowi ważny zapis na rzecz T. J. S.

Sąd Okręgowy uzasadnił odrzucenie skargi jej niedopuszczalnością z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia. Wprawdzie uczestnik wskazał w skardze, że wynosi ona 250.000 złotych, ale dla Sądu miarodajna okazała się wartość przedmiotu zaskarżenia określona przez uczestnika w apelacji na kwotę 125.000 złotych, stanowiącą równowartość przysługującego uczestnikowi udziału w spadkowym lokalu mieszkalnym, stanowiącym przedmiot zapisu na rzecz drugiego spadkobiercy- T. S.

W zażaleniu uczestnik postępowania wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c., od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie - w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego - przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. W sprawach o zniesienie współwłasności i dział spadku skarga kasacyjna nie służy, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa, niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych (art. 519¹ § 4 punkt 4 k.p.c.).

Wskazana przez skarżącego w skardze kasacyjnej, wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca dla sądu drugiej instancji ani dla Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie akt sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2001 r., IV CZ 20/01, niepubl., z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 152/01, niepubl. i z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNC 2004, Nr 1, poz. 11).

W tak zwanych sprawach działowych (dział spadku, podział majątku wspólnego małżonków, zniesienie współwłasności), w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu sporu wyznacza nie wartość całego dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego środek odwoławczy dotyczy. Z reguły nie może przekraczać wartości udziału przysługującemu uczestnikowi, chyba że podważa on zasadę podziału, objęcie lub nie objęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenie nakładów, gdyż wówczas wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa, niż wartość jego udziału (por. postanowienia SN z dnia 21 stycznia 2003 r. III CZ 153/02, OSNC 2004/4/60, z dnia 15 grudnia 2006 r. III CZ 88/06, z dnia 24 lipca 2008 r. IV CZ 53/08, z dnia 6 maja 2010 r. II CZ 38/10 i z dnia 1 czerwca 2011 r. II CZ 27/11, niepubl.).

W rozpatrywanej sprawie, uczestnik, skarżąc apelacją postanowienie wstępne, dotyczące zapisu odnoszącego się do, wchodzącego w skład spadku, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego o wartości 250.000 złotych, wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi połowę tej kwoty z uwagi na udział uczestnika w spadku ($\frac{1}{2}$).

Strona nie może, w toku postępowania, zmieniać dowolnie wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia, stanowiącej odzwierciedlenie dochodzonego roszczenia, chyba że zachodzą szczególne okoliczności, których w niniejszej sprawie brak (por. postanowienie SN z dnia 21 grudnia 2006 r. III CZ 89/06, niepubl.). Skarżący nie mógł zatem, jedynie dla potrzeb osiągnięcia progu przewidzianej w art. 519¹ § 4 punkt 4 k.p.c. wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego, dowolnie zmienić w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w apelacji, której zakres zaskarżenia był taki sam,

jak w skardze kasacyjnej. Podzielić więc należy stanowisko Sądu drugiej instancji, że wartość zaskarżenia w skardze kasacyjnej wynosi 125.000 złotych, tak więc jest ona niedopuszczalna rationae valoris.

W tym stanie rzeczy, zażalenie uczestnika podlegało, jako bezzasadne, oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c.